

~ Методологија ~

ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА СТРАНИХ ПОДРУЖНИЦА

ПРАВНИ ОСНОВ

Статистика страних подружница (Inward FATS) се проводи по основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 85/03) и у складу са Статистичким програмом 2013-2017.

Обавеза давања података Републичком заводу за статистику Републике Српске (Заводу) заснива се на члану 8. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 85/03).

Према члану 27. и члану 28. Закона о статистици Републике Српске и у складу са Правилником о заштити повјерљивих података, Завод је обавезан да заштити достављене повјерљиве податке. С тим у вези, податке прикупљене у статистичке сврхе, Завод не смије користити за друге намјене и објављивати као појединачне.

МЕТОДОЛОГИЈА

Методологија за провођење истраживања о страним подружницама усклађена је са европским статистичким стандардима и њен садржај прописан је основном ЕУ регулативом 716/2007 и регулативама за имплементацију 747/2008 и 364/2008.

Циљ и садржај

Статистика Inward FATS има за циљ праћење пословања подружница страних предузећа у земљи, њихово учешће и утицај у домаћој економији.

Поред тога, производња ове статистике је неопходна за процес усклађивања са европским статистичким стандардима и међународну упоредивост података (глобализација и праћење међународног кретања капитала).

Извјештајне јединице и јединице посматрања

Јединице посматрања су предузећа са 20 и више запослених, која су обухваћена истраживањем структурних пословних статистика (СПС), а у којима је учешће страног капитала (једне или више држава) у укупном капиталу 50% и више.

Извор података за идентификацију подружница је и листа предузећа из Истраживања о директним страним инвестицијама које проводи Централна банка Босне и Херцеговине, а која се користи за поређење и контролу СПС података.

Обухват

Inward FATS статистиком обухваћене су стране подружнице из сљедећих подручја према КД БиХ 2010 (NACE Rev. 2):

В - Вађење руда и камена,
С - Прерађивачка индустрија,
D - Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација,
Е - Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине,
F - Грађевинарство,
G - Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала,
H - Саобраћај и складиштење,
I - Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство,
J – Информације и комуникације,
L - Пословање некретнинама,
M – Стручне, научне и техничке дјелатности,
N – Административне и помоћне услужне дјелатности,
P – Образовање (приватни сектор),
Q – Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада (приватни сектор) и
S – Остале услужне дјелатности (изузев области 94 која се, према ЕУ регулативи, не обухвата).

Обухваћена су сва предузећа са 20 и више запослених, која послују тржишно, чије је сједиште на територији Републике Српске, а под контролом су страних предузећа.

Расположивост СПС података за предузећа са 20 и више запослених је потпуна, с обзиром да се у СПС истраживању користи метод пуног обухвата за предузећа са 20 и више запослених, а метод узорка за предузећа са мање од 20 запослених.

Метод и вријеме прикупљања података

Подаци за производњу Inward FATS статистике прикупљају се путем обрасца „Годишњи извјештај структурних пословних статистика“.

Од обиљежја која се прикупљају у овом обрасцу, Inward FATS статистика користи сљедеће податке:

- број предузећа
- подаци о власништву (процент учешћа и земља власник)
- дјелатност
- број запослених лица
- промет
- вриједност производње
- додата вриједност по факторским трошковима
- трошкови запослених
- бруто инвестиције у материјална добра
- укупне набавке

Листа страних предузећа добија се, такође, једном годишње из Централне банке Босне и Херцеговине.

Обрада података

Подаци се могу сумирати и приказати на свим нивоима дјелатности, према величини као и према земљама већинског власника капитала.

Дефиниције основних обиљежја

Страна подружница (Inward FATS) је предузеће које је резидент у Републици Српској, али је под контролом стране институционалне јединице. То су предузећа у којима је учешће страног капитала (једна или више држава) у укупном капиталу 50% и више. Подаци Inward FATS показују колико је учешће и колики је утицај страних подружница у домаћој економији.

Број страних подружница обухвата активна предузећа, која се баве тржишном производњом, а у већинском су страном власништву и имају 20 и више запослених.

Број запослених лица обухвата број запослених и неплаћена запослена лица као што су власници, партнери, чланови породице, волонтери и др. Број запослених обухвата лица која имају заснован радни однос на неодређено или одређено вријеме са пуним или непуним радним временом. Бројем запослених обухваћени су сезонски радници, приправници и радници који раде код куће, лица у штрајку или

краткорочном одсуству. Нису обухваћена лица на дугорочном одсуству. Запослени су плаћени од стране послодавца за извршени рад, а плаћање може бити у форми плате, накнаде, хонорара, награда, плаћања по комаду или плаћања у натури.

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје властитих производа, приходе од пружених услуга те приходе од продаје робе за препродају током посматраног периода. У обрачун промета укључују се сви фактурисани порези, осим ПДВ-а и акциза.

Вриједност производње је вриједност свих добара и услуга које су произвеле стране подружнице у току посматраног периода.

Додата вриједност по факторским трошковима исказана је у бруто износу (без одузимања амортизације), а израчунава се тако да се на вриједност производње у основним цијенама додају субвенције, а одузму трошкови пореза на производе и производњу и вриједност међуфазне потрошње.

Трошкови запослених су укупне накнаде запосленима током посматраног периода, у новцу или у натури. Чине их бруто плате и накнаде плата, те остали трошкови запослених који имају карактер личних примања.

ПЕРИОДИКА ПРОВОЂЕЊА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати се објављују годишње, 16 мјесеци након посматране године.

ПУБЛИКОВАЊЕ

Подаци се публикују према подручјима дјелатности и према државама у којима је сједиште страног власника са највећим учешћем у капиталу.

Саопштење „Основни структурни показатељи пословања страних подружница“ доступно је на интернет страници Републичког завода за статистику Републике Српске: www.rzs.rs.ba

Припремиле:
Слађана Никић
Даница Бабић

Посљедње ажурирање:
30.01.2017.